

Enskild motion

Motion till riksdagen 2015/16:269

av Caroline Szyber (KD)

Ökad konsumentnytta och förbättrad konkurrens på gruppförsäkringsmarknaden

---

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ändra 17 kap. 14 § försäkringsavtalslagen och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Försäkringsavtalslagen hämmar konkurrensen på gruppförsäkringsmarknaden, vilket gör att oseriösa försäkringsbolag kan sko sig på konsumenternas bekostnad. Konsumenterna kan komma i kläm, de kan få andra försäkringsvillkor, genom att deras försäkring övergår till annan försäkring från gruppförsäkring utan att de vet om det. Det är svårt att som konsument bilda sig en uppfattning om försäkringar och att själv förhandla sig fram till bättre försäkringsvillkor med försäkringsbolag. I praktiken finns inte någon reell möjlighet att förhandla för en enskild konsument utan ”Take it or leave it” gäller.

Tanken med de gruppförsäkringar som flera miljoner konsumenter har i Sverige är att konsumentgruppföreträdare som ideella föreningar och fackförbund ska kunna förhandla fram bättre priser och villkor för grupper. Tack vare detta ökar konkurrensen på försäkringsmarknaden och förbättras försäkringsvillkoren. Ett exempel är att det tidigare i princip inte fanns några villaförsäkringar som ersatte skador av äkta hussvamp. När gruppförsäkringarna började att täcka dessa skador, kände sig dock resten av marknaden för villaförsäkring tvungen att följa efter.

Om en ideell förening eller ett fackförbund lyckas förhandla sig fram till bättre gruppförsäkringsvillkor för sina medlemmar hos ett annat försäkringsbolag, finns märkligt nog risk för att föreningen eller fackförbundet kan råka ut för stora problem. Så

borde inte vara fallet. Enligt 17 kap. 14 § försäkringsavtalslagen gäller dock att om man som gruppföreträdare (föreningen eller fackförbundet) säger upp samarbetet med försäkringsbolaget upphör gruppförsäkringarna för samtliga medlemmar/konsumenter som har gruppförsäkringen. Det innebär att gruppföreträdaren kastas in i ett administrativt och kostsamt kaos, där gruppföreträdaren tvingas börja om från ruta ett och teckna om varenda försäkring. Ideella föreningar och fackföreningar har ofta små resurser, så konsekvensen är att det blir svårare för dem att byta gruppförsäkringsbolag och att såväl konkurrensen som konsumentnyttan sätts på undantag. Många medlemmar/konsumenter tycker även att det är obegripligt och ologiskt att deras försäkringar sägs upp mot deras vilja. Det är ungefär som att tvingas sluta prenumerera på en tidning för att denna byter chefredaktör.

När försäkringarna tvångsvis måste tecknas om, öppnas ett tidsfönster för ett oseriöst försäkringsbolag att – oberoende av om lagstiftning, samarbetsavtal, försäkringsvillkor, förhandlingsunderlag m.m. säger att det rör sig gruppförsäkring – genom negativ avtalsbindning försöka behålla kunderna och hävda att det rör sig om direktförsäkring.

17 kap. 14 § försäkringsavtalslagen är i sin nuvarande skrivning närmast kontraproduktiv och behöver ändras. Skälet är konkurrensen på gruppförsäkringar hämmas genom att incitamenten försvagas för föreningar och fackförbund att förhandla fram bättre gruppförsäkringar. Dessutom öppnas ett tidsfönster för mindre nogräknade försäkringsbolag att försöka behålla grupper av försäkringstagare, trots att gruppförsäkringarna är uppsagda. Utgångspunkten vid en ändring av lagrummet kan dock precis som idag vara att vid byte av gruppförsäkringsbolag, upphör gruppförsäkringen för samtliga konsumenter som har gruppförsäkringen. En förändring kan därför stanna vid att komplettera lagrummet med att när försäkringspremierna inte blir högre för samtliga gruppförsäkringstagare och att omfattningen av försäkringen blir minst densamma, behöver gruppförsäkringen inte upphöra utan kan flyttas över till det nya gruppförsäkringsbolaget. Ingen av konsumenterna som har gruppförsäkringen lider då någon skada eller orsakas någon förlust. Föreningens eller fackförbundets administrationskostnader för att byta försäkringsbolag sjunker kraftigt, när försäkringstagarnas försäkringar inte behöver tecknas om. Möjligheterna för ett försäkringsbolag att trilskas med den förening som har lyckats förhandla fram bättre villkor för sina medlemmar minskas också. Likaså ökar incitamenten för föreningar och fackförbund att förhandla fram bättre gruppförsäkringsvillkor.

Caroline Szyber (KD)